

INTERNATIONALT PERSPEKTIV

Nyhedsbrev fra DLi – APRIL 2017

Nr. 2 – 2017

Europa-Kommissionens landerapport for Danmark

Hvert år udkommer Europa-Kommissionen med en landerapport for hvert enkelt EU-medlemsland. Rapporterne indeholder den årlige analyse af den økonomiske og sociale udvikling i medlemslandet og kommer også med en status på udvalgte sektorer, herunder arbejdsmarkedet, uddannelse og socialpolitik. Rapporten vurderer også medlemslandets fremskridt i forhold til de udfordringer der er identificeret for medlemslandet i det foregående års [anbefalinger](#) fra EU. Landerapporten er en del af processen vedrørende [Det Europæiske Semester](#).

Landerapporten 2017

I dette års landerapport¹ ligger Danmark ifølge PISA 2015-undersøgelsen over EU-gennemsnittet. Både hvad angår præstation og ligestilling i skolesystemet. Antallet af 15-årige elever med svage faglige resultater (såkaldte low-achievers) er væsentlig lavere end EU-gennemsnittet. Hvad angår matematik er de danske elever blevet væsentligt bedre i forhold til 2012, samtidig med at læsning og de naturvidenskabelige fag er forblevet stabile. Desuden er kønsforskelle og forskelle baseret på socioøkonomisk baggrund og disses indvirkning på skolepræstationer blandt de laveste mellem elever i Danmark sammenlignet med de øvrige OECD-lande.

Landerapporten nævner desuden uddannelsesreformerne i de senere år, som et led i at forbedre skolesystemet, heriblandt den nylige gymnasireform. Gymnasireformen skal i højere grad få de studerende til at vælge naturvidenskabelige fag, således at de ikke behøver at tage ekstra fag, hvis de forfølger en naturvidenskabelig karriere på universitetet. Derudover bliver HF i højere grad en uddannelse, der lægger op til at eleverne senere kan få en professionsbachelor. I perioden fra 2017-2024 vil hele 400 millioner kr. blive allokeret til kompetenceudvikling af lærere og rektorer.

Hvad angår folkeskolereformen fra 2014, så bemærker landerapporten at størstedelen af kommunerne i Danmark har udliciteret ansvaret for implementeringen af reformen til de enkelte skoler. I landerapporten henvises der til en undersøgelse foretaget af Kommunernes Landsforening i 2016 der angiver, at alle

¹ [Country Report Denmark 2017](#), udarbejdet af EU-Kommissionen, 2017.

kommuner ser fremskridt gennem en mere varieret og motiverende skoledag. Rapporten nævner dog også en undersøgelse fra 2016 foretaget af Danmarks Lærerforening der viste, at 4 ud af 5 lærere klagede over utilstrækkelig tid til undervisningsforberedelse. En tredje undersøgelse foretaget blandt skoleelever af Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI) viste øget interesse for fag, og øget trivsel. Samme undersøgelse viste dog også, at 82 % af eleverne mente, at skoledagen var for lang i 2016, sammenlignet med 46 % i 2014.

Uddannelse af børn med migrantbaggrund i Danmark og internationalt

i dag består 10,5 % af Danmarks befolkning af udlændinge, som hovedsageligt kommer fra Syrien, Polen og Sverige (Rapport fra Europa-Parlamentet², s. 89). 11 % af alle børn i Danmark er migranter. Selvom Danmark ifølge Europa-Kommissionens landerapport for Danmark klarer sig over gennemsnittet i PISA-undersøgelserne, så understreger den også, at elever med migrant-baggrund generelt klarer sig dårligere, og har en højere andel af tidlig skolefrafald, end danske børn. Ifølge landerapporten kan dette oftest forklares med migranternes socioøkonomiske baggrund, men selv foruden denne faktor eksisterer der en kløft mellem danske børn og migrantbørn (landerapporten, s. 26).

Problemet med at uddanne og integrere migrantbørn er dog ikke udelukkende dansk, og er på EU-niveau løbende blevet opprioriteret. Nu mere end nogensinde efter flygtningekrisen. Ligesom Danmark har langt de fleste lande forsøgt at skabe strukturer og politikker, der skal understøtte uddannelsen af børn med migrantbaggrund. Blandt andet har vi i Danmark set en stigning i modtagerklasser fra 24 i 2006, til 288 i 2015. Her bør det dog bemærkes, at en ny lov vedtaget i sommeren 2016 væsentligt reducerede antallet af modtagerklasser, hvilket ikke nævnes i rapporten. Nylig dansk lovgivning giver dog udenlandske unge og flygtninge mulighed for at modtage almindelig skolegang, såfremt det vurderes til at være et relevant skridt mod integration og i øvrigt er en del af langsigtet plan mod videre uddannelse eller arbejde. Der er dog ikke blevet oprettet noget omfattende monitoreringssystem i de individuelle EU-lande, til at understøtte og indsamle ny viden (Europa-Parlamentet, s. 9); oftest er indsatsen meget decentraliseret, da regioner og kommuner har en høj grad af autonomi på området.

I rapporten for Europa-Parlamentets Kultur- og uddannelsesudvalg om uddannelse af børn med migrantbaggrund bliver en række anbefalinger udstukket til både Kommissionen og de individuelle medlemslande. Det bliver blandt andet anbefalet Kommissionen, at de skal arbejde på at oprette en fælles ramme for monitorering og vurdering af indsatser. For medlemsstaterne blev det blandt andet anbefalet, at monitorering og vurdering bør have udgangspunkt i barrierer inden for skolestrukturen, fremfor det enkelte barn med migrantbaggrund, og at dette i øvrigt bør foretages af uafhængige forskere, for at styrke transparens og legitimitet på både nationalt og lokalt niveau (EU-Parlamentet, s. 61-62). Rapporten giver desuden et godt overblik over EU-landenes forskellige politikker og initiativer på området.

² [Research for CULT Committee – Migrant Education: Monitoring and assessment](#), udarbejdet for EU-Parlamentet af Universitat Autònoma de Barcelona, 2017.

Beskæftigelse og erhvervsuddannelserne

Generelt går det godt på det danske arbejdsmarked. Der er ifølge landerapporten høj beskæftigelse og lav arbejdsløshed og færre er i risiko for at ryge under fattigdomsgrænsen (s. 23 og 47). Arbejdsstyrken er steget siden 2013, men er stadig ikke oppe på samme niveau som før finanskrisen (s. 42). Det vil derfor være vigtigt at sikre arbejdskraft på lang sigt, i sammenhæng med en aldrende befolkning. Der er fra EU's side fokus på at sikre at de unge der bliver uddannet i dag, har de nødvendige færdigheder til at begå sig på det fremtidige arbejdsmarked.

Det danske arbejdsmarked mangler arbejdstagere med en erhvervsuddannelse. I nogle sektorer, inklusiv byggesektoren, er dette problem særlig kritisk. I 2025 vil der mangle 70.000 med en erhvervsuddannelse og omkring 110.000 vil være skills mismatched. Manglen på arbejdstagere med en erhvervsuddannelse er delvis på grund af et "image"-problem. Dette er relateret til et potentielt misvisende syn på erhvervsuddannelserne om kvaliteten af undervisningen og de fremtidige jobudsigter. Det er forsat en stor udfordring at der er for få praktikpladser (s. 24). Det er en obligatorisk del af uddannelsen, men samtidig noget eleven selv skal stå for, og lykkes det ikke at finde en praktikplads, kan det være en grund til at mange dropper ud. Derfor har de mere akademisk orienterede uddannelser, som gymnasiet, tiltrukket en større del af unge mennesker gennem de sidste par år.

Ungdomsarbejdsløsheden

Ungdomsarbejdsløsheden i Danmark er den laveste i Europa, men der er desværre en stigning af unge som hverken er i uddannelse eller i beskæftigelse (s. 46). Både den danske regering og EU er kommet med initiativer til at løse problemet med lovgivning og Ungdomsgarantien. I landerapporten er brobygningsforløb til ungdomsuddannelserne nævnt som et tiltag der har vist betydelige positive resultater. Hensigten med initiativet er at bringe unge mennesker i uddannelse og sikre sig, at de også afslutter uddannelsen (s. 23).

Migranter på arbejdsmarkedet

Den største udfordring for det danske arbejdsmarked lige nu er beskæftigelsen for migranter fra lande uden for EU, hvoraf beskæftigelsen kun er på 59,2 % sammenlignet med danskfødte hvor beskæftigelsen er på 78,4 % (s. 22). Det er især kvinderne der ikke er på arbejdsmarkedet. For 39,9 % af migranter fra ikke-EU lande risikerer at komme under fattigdomsgrænsen (s. 47).

Nogle af grundene til denne forskel på arbejdsmarkedet er, at migranter fra lande uden for EU har et lavere kvalifikationsniveau og at dem, som har en videregående uddannelse, tager arbejde som de er overkvalificerede til (s. 46). Det danske sprog anføres i øvrigt som en barriere for at komme ind på arbejdsmarkedet.